

WEDEROM 20 DINGEN

DIE JE MISSCHIEN NIET WIST OVER DE WERELD VAN TALEN

SARDIJS, dat op het eiland Sardinië gesproken wordt, is de oudste Romaanse taal die nog in gebruik is. Het wordt beschouwd als de taal die het meest op het Latijn lijkt.

Heb je ooit gehoord van het **KARELISCH**? Het is een Finse taal die in Noordwest-Rusland en delen van Finland gesproken wordt. Het Karelisch is één van de vele voorbeelden van Europa's unieke taalkundige erfgoed.

DE OFFICIËLE TAAL VAN DE VERENIGDE STATEN VAN AMERIKA IS ...?

De meeste mensen denken dat het Engels is maar de VS heeft eigenlijk geen "officiële taal"!

De **STAARTKERN** is een hersengebied in het midden van de hersenen. Het helpt tweetaligen schakelen tussen talen, maar het houdt beide talen ook gescheiden. Bij ervaren tweetaligen wordt de staartkern zo veel gebruikt dat het van grootte verandert.

DE MEEST TAALKUNDIG DIVERSE LANDEN TER WERELD

Papoea-Nieuw-Guinea		(840)
Indonesië		(711)
Nigeria		(517)
India		(456)
VS		(328 talen)

In het **ENGELS** staan bijvoeglijke naamwoorden altijd in een duidelijke volgorde: mening, grootte, leeftijd, vorm, kleur, oorsprong, materiaal, doel. Bijvoorbeeld, "my Greek fat big wedding" klinkt een beetje vreemd, maar "my big fat Greek wedding" klinkt wel correct.

In het **ITALIAANS** betekent het woord latte, dat Engelstaligen gebruiken voor ze koffie met melk, gewoon "melk". Denk hieraan als je een koffie wilt bestellen op je volgende reis naar Italië!

XD

Verschillende talen hebben hun eigen equivalent van "hahaha" om lachen in geschreven tekst weer te geven. Misschien ken je het Spaanse jajaja, maar je kent waarschijnlijk niet het de Thaise 555 (5 wordt in het Thais uitgesproken als "ha"), het Japanse www (w komt van wara 笑) - "lachen" of het Portugese kkkkkk.

CREOOLSE TALEN

zijn nieuwe talen die zich ontwikkelen wanneer mensen uit verschillende landen met elkaar praten en nieuwe woorden creëren om elkaar beter te begrijpen. Een voorbeeld is Haïtiaans Creools, een combinatie van Frans, West-Afrikaanse talen en inheemse Taino-talen.

Wist je dat

IERS, SCHOTS-GAELISCH EN MANX geen enkel woord hebben voor "ja" en "nee"? Om een vraag te beantwoorden gebruik je werkwoordvormen. Dus het antwoord op "Zijn ze naar huis?" zou zijn "(ze) gingen" of "(ze) zijn niet gegaan".

"OUD" DUIJS

Rond het jaar 1700 emigreerden enkele Duitsers naar de V.S. waar ze in gesloten religieuze gemeenschappen leefden. Daarom kun je in Pennsylvania nog altijd 18e-eeuws Duits horen.

Het **CYRILLISCH ALFABET** werd geïntroduceerd door de broers Cyrillus en Methodius uit Thessaloniki die als missionarissen onder Slavische volkeren in Centraal- en Oost-Europa werkten.

ALBANEES, GRIEKS, TURKS en BULGAARS

kunnen behoorlijk verwarrend zijn! Wist je dat dat hoofdschudden 'ja' kan betekenen en knikken 'nee'?

KLIKGELUIDEN

Er zijn slechts enkele talen die klinkgeluiden gebruiken. Men onderscheidt 5 klinkgeluiden afhankelijk van waar in de mond ze geproduceerd worden.

In het **IJSLANDS** vermijdt men het gebruik van leenwoorden en vormt men liever nieuwe woorden uit oude Vikingwoorden. *Tölva* (computer) wordt gevormd uit de oude woorden *tala* (getal) en *völva* (profeet).

SHELTA of GAMMON

is een taal die gesproken wordt door Ierse Travellers of *Rilantu Mincéirí*. Het is een voorbeeld van een "cryptische" taal die ontwikkeld werd om hun privacy te beschermen tegen opzichte van de meerderheid van de bevolking.

GESLACHT OF GEEN GESLACHT

Sommige talen hebben geen geslacht in hun grammaticasysteem, zoals het Turks en Engels. Andere talen hebben twee of drie geslachten, zoals Duits en Grieks. Talen met vier of meer geslachten zijn vrij zeldzaam: Zo heeft het Zande (uit Congo) heeft bijvoorbeeld geslachten voor mannelijk, vrouwelijk, beziel (bijv. dieren en onbeziel).

In het **GROENLANDS** kan één woord een vrij complexe betekenis hebben: bijv. *nalaasaaru-suummerujussuaraluarpunga*, kan vertaald worden als "plotseling wilde ik gewoon gaan liggen en rusten, maar...".

5%

Slechts 5% van alle **PORTUGEESTALIGEN** woont in Portugal. Geen wonder, want dichtbevolkte landen als Brazilië en Mozambique hebben ook Portugees als officiële taal.

Veel **FINSE WOORDEN** hebben een zeer letterlijke vertaling. Koelkast wordt 'ijskast' (*jääkaappi*), computer wordt vertaald naar 'kennismachine' (*tietokone*) en het woord voor loopband (*juoksumatto*) betekent simpelweg 'looptapijt'.

Europese Dag van de Talen 26 September

